

Rosh Hashanah 5781 - 2020

Clichéd Advice from Commencement Speeches:*"Keep on dreaming!"**"Don't be a victim; take control over your destiny!"**"Find your passion and pursue it relentlessly!"*

Yet, one thing we have learned over these last 6 months is that our control is limited; our ability to guide and manipulate our surroundings and our very lives is incredibly narrow. We can dream for glorious a future, but there is no promise for tomorrow. We have been caught off guard by the fragility of human existence and our finite instability.

1. Tur – א"ת – סי' תקפ"א

ורוחצין ומסתפרין ע"פ המדרש א"ר סימון כתיב כי מי גוי גדול וגומר ר' חנינא ור' יהושע אומרין איזו אומה כאומה זו שיודעת אופיה של אלקיה פי' מנהגיו ודיניו שמנהגו של עולם אדם שיש לו דין לובש שחורים ומתעטף שחורים ומגדל זקנו ואין חותך צפרניו לפי שאינו יודע איך יצא דינו אבל ישראל אינן כן לובשים לבנים ומתעטפים לבנים ומגלחין זקנם ומחתכין צפרניהם ואוכלין ושותין ושמים בר"ה לפי שיודעין שהקב"ה יעשה להם נס לפיכך נוהגין לספר ולכבס בער"ה ולהרבות מנות בר"ה....

2. Shelah HaKadosh – Torah Ohr on Rosh Hashana

כי היאך אנחנו יכולים להיות בטוחים שייעשה לנו נס ונזכה במשפט, הרי בעינינו אנו חאים איך שבכל שנה מתים כמה וכמה אנשים, ואחרים ניזוקים ונעשים חולים לא עלינו, ומשמע שלא נעשה להם נס, ואם כן מדוע נהיה בטוחים שיעשה לנו הקב"ה נס בראש השנה?

3. Parshas Emor 23:23-25

*Hashem spoke to Moshe, saying:
Speak to the Israelite people thus: In the seventh month,
on the first day of the month, you shall observe complete
rest, a sacred occasion commemorated with loud blasts.
You shall not work at your occupations; and you shall
bring an offering by fire to Hashem.*

וידבר ה' אל משה לאמר:
דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי
באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה
מקרא קודש:
כל מלאכת עבודה לא תעשו והקרבתם אשה
לה':

4. Targum (ibid)

מליל עם בני ישראל למימר בירחא שביעאה בחד לירחא יהי לכוון ניחא דזכרון יבבא מערע קדיש:

5. Midrash, Vayikra Rabba 20:2

נטל את יצחק בנו והעלהו הרים והורידו גבעות, העלהו על אחד מן ההרים ובנה מזבח וסדר עצים וערף מערכה ונטל את הסכין לשחטו, ואולי שקראו מלאך מן השמים כבר היה לשחט. תדע שכן, שחזר יצחק אצל אמו, ואמר לו אן היית ברי, אמר לה נטלני אבי והעלני הרים והורידני גבעות וכו', אמרה ווי על ברי דרונתא, אלולי המלאך כבר היית שחוט, אמר לה אין. באותה שעה צוהה ששה קולות כנגד ששה תקיעות, אמרו לא הספיקה את הדבר עד שמתה, הדא הוא דכתיב (בראשית כג, ב): ויבא אברהם לספד לשרה ולבכיתה, ומהיכן בא, רבי יהודה בן רבי סימון אמר מהר המורה בא, והיה אברהם מהרהר בלבו ואומר שמה חס ושלום נמצא בו פסול ולא נתקבל קרבנו, יצתה בת קול ואמרת לו (קהלת ט, ז): לך אבל בשמחה לחמך.

6. Avudraham – סדר תקיעות

ואומר במדרש שבראש השנה נעקד יצחק על גבי המזבח ואותו היום שמעה שרה אמנו ותצחק ותיבב ותיליל. ועל כן אמר הכתוב יום תרועה יהיה לכם ומתרגם יום יבבא **כדי שיזכור עלינו הקדוש ברוך הוא יללת שרה אמנו ויכפר לנו.**

Tears of hopelessness and despair or tears of joy and satisfaction

[Someday We Will All Be Together by Mordechai Ben David]

Even Death can be the result of losing hope or the feeling of fulfillment

7. Parshas Vayigash 46:29-30

Joseph ordered his chariot and went to Goshen to meet his father Israel; he presented himself to him and, embracing him around the neck, he wept on his neck a good while. Then Israel said to Joseph, "Now I can die, having seen for myself that you are still alive."

וַיֵּאָסֶר יוֹסֵף מַרְבָּתוֹ וַיַּעַל לְקָרְאֵת־
יִשְׂרָאֵל אָבִיו גִּשְׁנָה וַיֵּרָא אֵלָיו וַיִּפֹּל עַל־
צַוְאָרְיוֹ וַיִּבְרַךְ עַל־צַוְאָרְיוֹ עוֹד:
וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף אֲמוֹתָהּ הַפְּעַם
אַחֲרַי רְאוּתִי אֶת־פְּנֵיךָ כִּי עוֹדָךְ חַי:

8. Ohr HaChaim (ibid)

Actually Jacob had now reassured himself about something that the brothers could not have told him at the time. He had been satisfied that Joseph was alive, well and powerful; he had not yet been certain that in view of all the experiences Joseph had undergone both as a slave and subsequently as a powerful ruler, that he had been able to preserve his righteousness. Jacob himself had experienced a loss of the presence of Holy Spirit at the time he had mistakenly exclaimed that Joseph had been devoured by a wild beast. He naturally was afraid that Joseph too had been cut off from such Holy Spirit seeing he had lived in close contact with people who represented the קליפה, the personification of impurity. It is a well-known fact that the righteous prefer the disappearance of a son to one abandoning his spiritual heritage. It was only when he set eyes on Joseph that he realized that Joseph had not changed. We have numerous examples in the Bible of righteous people being able to tell by merely looking at the faces of people that such people were upright and righteous. This is why Jacob was able to say אחרי ראותי את פניך, "after having seen your face." Jacob was now able to accept death without regret whenever it would occur. Berachos (18a) mentions that the righteous are called חיים, alive, during their lifetime. Jacob expressed this thought when he called Joseph as "still alive" after having set eyes on him.

אכן כוונת דברי יעקב הם כי הגם שנתבשר כי עודנו חי זה הועיל לדעת שישנו במציאות אבל עדיין לבו דוי עליו לצד היותו בין האומות שפל עבד מושלים אם עודנו בצדקותו ולא כהתה עינו ולא נם ליחו, או לצד היותו מובדל ממנו ונתון תוך הקליפות ובפרט טומאת מצרים, ומה גם לצד מה שעברו מרוח הקודש שאמר ("ז"י) טורף טורף יוסף חיה רעה אכלתהו, (ב"ר פ' פ"ד) ודבר ידוע הוא כי הצדיקים יותר יחפצו בהעדר הבן בהיותו בן מביש ומה גם יעקב הצדיק, אשר על כן לא היתה שמחתו שלימה מספק זה עד וירא אליו והכיר בו בפניו כי הכרת הפנים תענה באיש, וכמו כן מצינו לצדיקים שלמים וכן רבים שהכירו ברושם הפנים מעשה אדם ומכל שכן יעקב אבינו שיכיר, לזה כשהכיר בו אמר אליו אמותה הפעם פירוש הפעם הזאת בראיתך ולא מקודם כשנתבשרתי, והטעם אחרי ראותי פניך והכרתי בהם שעודך חי פי' צדיק כמקודם ולא נשתנה דיוקנך מכמות שהיה אלא עודך חי כי הצדיקים קרויים חיים (ברכות יח.) ונכון:

9. Rav Eliezer Waldenberg (1915 – 2006) – ציץ אליעזר חי"ט סי' כ"ג –

אמותה הפעם, עתה איננו ירא מהמות, ולא אמות רק "הפעם" פעם אחת מיתת הגוף. וכך היה באמנו שרה, אחרי ששמעה מבנה שסיפר לה שרצון אביו היה להקריבו עולה לה, והוא ג"כ נתרצה לזה ומסר נפשו על קדושת השם לקיים ציוי השי"ת, וראתה איך שזכתה למדריגה גדולה וגבוהה כחינוך והנהגת בנה, אשר זה היה לה כל תכליתה בחיים, לכן צווחה ששה קולות, שהיו מכוונים נגד ששה תקיעות, דבגמ' ב"ר"ה ד' ל"ד איתא שמע תשע תקיעות ביום, יצא, ג' כנגד מלכיות, ג' כנגד זכרונות, וג' כנגד שופרות. והנה מלכיות מראה לנו על מציאות השם, זכרונות על השגחת השם, שופרות הוא על תורה מן השמים, שאלו הם הג' דברים שהם עיקרי ויסודי הדת. והנה תורה לא הי' אז, רק הבינו בשכלם מציאות השם והשגחת השם וזה פרסמו בעולם אבל התורה האבות לא קיימו רק מעצמם ולעצמם, אבל לא לאחרים, וזה הוא ששמחה אחרי שזכתה לבן כזה שמסר נפשו על קדושת השם ואשר בודאי יפרסם מציאות השם והשגחת השם לכל העולם, אשר על זה מורים הששה תקיעות, ע"כ צווחה משמחתה ששה קולות כנגד הששה תקיעות ואמרה בנפשה כעת אחרי שהגעתי לתכלית המכוון בהבריאה ע"כ אוכל למות ויצתה נשמתה. וכפי שמסיים המדרש, יצתה בת קול לך אכול בשמחה לחמך. ור"ל, שזכית לכל הטוב שיכול להיות בעולם.

והמדרש הוא פלאי. והיטב אשר ראיתי מבארים, דלא שמתה שרה מן הצער, אלא להיפוך רואים מזה איך גדולה היתה בצדקתה ואמונתה והבינה תכלית הבריאה של האדם מבחר כל היצורים, כי הנה מצינו בפ' ויגש בשעה שהתראה יעקב עם יוסף אמר "אמותה הפעם אחרי ראיתי את פניך כי עודך חי" ובשעה שאמרו ליעקב הכר נא הכתנת בנך היא וגו' כתיב שם וימאן להתנחם ויאמר כי ארד אל בני אבל שאולה, ומבארים דאם היה יעקב מאמין להם באמת שהוא מת בודאי היה מקבל תנחומין דגזירה על המת, אלא מפני שהי' אצלו ספק אולי באמת הוא חי רק מכרו אותו לאנשים רעים וחטאים עובדי ע"ז, ויתקלקל בגוף ובנפש, זה גרוע לו הרבה יותר משמת, וחשב דאולי הוא זה בגרמא. דידיה ע"ז ששלח אותו לראות את אחיו בצאן, על כן לא רצה לקבל תנחומין, אמנם לבסוף כאשר זכה לראות את יוסף שהוא צדיק גמור, אמר

Story with Rav Avraham Elimelech Firer

10. Rav Chaim Volozhin - כתר ראש

ורבינו היה שמח מאד בעת תקיעת שופר, וכן אמר שצריך להיות ברוב שמחה וחדוה כדוגמת המדינה ביום שממליכים מלך ומעטרים אותו, כן אנחנו בתקיעת שופר ממליכים להקב"ה בכל עולמות שאנחנו עמוי.

11. Tehillim 26:14

Hope to Hashem; be strong and courageous of heart, and hope to Hashem!

קִוְיָ אֱלֹהֵי ה' חֲזַק וַיֵּאמֶץ לִבְךָ וְקִוְיָ אֱלֹהֵי ה':

12. Malbim (ibid)

הקווי לזולתו אין התקוה תכלית לעצמה רק תכלית הקווי הוא שימצא מבוקשו, וא"כ תכלית הקווי הוא שלא יקוה עוד, ר"ל ששיגי תקותו ולא יצטרך עוד לקוות, אבל הקווי לה' היא תכלית לעצמה, עד שתכלית הקווי הוא שיחזק לבו ויחזור ויקוה, עז"א קויה אלה' חזק ויאמץ לבך וקויה אלה':

"אוכלין ושותין ושמחים בר"ה לפי שידעין שהקב"ה יעשה להם נס"

13. Shelah HaKadosh – Torah Ohr on Rosh Hashana

שכל מי שעומד בראש השנה לפני הקב"ה בתפילה וחוזר בתשובה, מובטח לו שהקב"ה ידון אותו לטוב, אלא שלפעמים מפני חסרון העולם וחטאיו, רואה הקב"ה שטוב לו יותר שימות, ואם כן גם לו ראוי לשמוח בראש השנה, שהרי בזכות תפילתו ותשובתו ידון אותו הקב"ה בצורה הטובה והמתאימה לו ביותר.

14. Bais Elokim - וב' א' פרק א' שער התפילה

ואפשר שהורו לנו כאן עיקר מעקרי התפלה, והוא שלא ישים אדם מגמת פניו כשמתפלל שתשמע תפלתו, וכמו שאמרו (שם לב' ע"ב) סוף בא לידי כאב לב, כדכתיב (משלי יג' יב') תוחלת ממושכה מחלה לב, ואמר רבי חמא בר חנינא (שם לב' ע"ב) כל המתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל, שנא' (תהלים כז' יד') קוה אל ה' וגו' וקוה אל ה', ואם כן מה שאמרו כעבד שקבל פרס מרבו, הוא שיחשוב בעצמו כאלו כבר נענה, כי לא היתה תכלית התפלה כדי שיענה, אלא להורות שאין בעולם למי שראוי להתפלל, אלא לאל ית', ולהכיר שהוא חסר מכל וכל בזה העולם ואין מי שימלא חסרונו אלא הוא ית', ומספר לפניו חסרונותיו, להורות זה הענין, וסוף השכר לבוא, אבל לא שתהיה התפלה לתכלית השגת המבוקש, שנראה שאם היה יודע שלא יהיה נענה באותה התפלה לא היה אומר אותה:™

Clichéd Advice from Commencement Speeches